

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
42

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-29-X

BRNO 2001

PŘEHLED VÝZKUMŮ 42 (2000)

Vydává:

Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrn.cz
<http://www.iabrn.cz>

Odpovědný redaktor:

Doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.

Redakce a příprava pro tisk:

Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, Ph.D.,
PhDr. Lubomír Šebela, CSc., Mgr. Richard Zatloukal, Miroslav Lukáš,
Alice Del Maschio

Na titulním listě:

1. Výřez jihovýchodní části historického jádra města Brna z plánu z roku 1754 (Archiv města Brna, Sbírka map a plánů K11).
Uložení Portos//D:/scanner/PV 2000/PV/Pvtif.tif
2. Dvě středověká aquamanile ve tvaru beránka a koníčka, pocházející z odpadních jímek, odkrytých roku 2000 při výzkumu severozápadní části tzv. „Velkého Špalíčku“ v Brně (Dominikánská 3, 5, 7). Foto Karel Šabata, Museum města Brna.

Tisk:

BEKROS

Náklad:

350 ks

© 2001 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

Literatura:

Gnirs, A. 1976: Beiträge zur Geschichte und Geographie Böhmens und Mährens in der Zeit des Imperium Romanum. Bonn.

Komoróczy, B. 1999: Ein bemerkenswerter Eisenfund im Areal der römischen Anlage am Burgstall bei Mušov (Bez. Břeclav, Südmähren). In: Tejral, J. (Hrsg.), Das mitteleuropäische Barbaricum und die Krise des römischen Weltreiches im 3. Jahrhundert. Spisy Arch. Ústavu AV ČR Brno 12, Brno, 71-90.

Komoróczy, B. 2000: Mušov (k. ú. Pasohlávky, okr. Břeclav), Burgstall. PV 41, 145-147.

Musil, J. 1993: Gestempelte römische Ziegel vom Burgstall bei Mušov, Mähren. Archaeologica Austriaca 77, 89-103.

Tejral, J. 1986: Neue Erkenntnisse zum römischen Stützpunkt am Burgstall bei Mušov in Südmähren. Arch. Rozhledy 38, 395-410, 463-466.

Resumé:

Mušov (Kataster Pasohlávky, Bez. Břeclav), Burgstall. Römische militärische Anlage. 2. Hälfte d. 2. Jh. Systematische Ausgrabungen.

OLOMOUC (k. ú. Neředín, okr. Olomouc)
„Mýlina“. Mladší doba římská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při záchranném archeologickém výzkumu prováděném v roce 2000 na stavbě rodinných domků v Olomouci - Neředíně (srov. kap. Doba železná) byly nalezeny pozůstatky sídliště z mladší doby římské. Prozkoumána byla keramická pec, desítka ohnišť, zásobní jámy a cisterna nebo studna, která byla druhotně použita jako odpadní jáma. Obsahovala bohatý soubor keramiky a osteologického materiálu, který po determinaci poskytl pravděpodobný obraz skladby domácích a lovených zvířat na sídlišti. Keramika je zastoupena hrubými, v ruce robenými nádobami a na kruhu točenou šedou a světle hnědou tenkostennou keramikou jiříkovického typu.

Zajímavým nálezem je řada 23 kúlových jamek vymezující vzdálenost 56 metrů, protínající lokalitu ve směru S-J. Na severním konci navazuje na tuto řadu pod úhlem 100 stupňů řada druhá, zastoupená zatím jen 4 kúlovými jamkami, ale pokračují ve směru doposud nezastavěné plochy a dá se očekávat, že se projeví i na dalších parcelách. Problematické je datování této struktury. Kúlové jamky neobsahovaly žádný materiál a jediným datovacím prvkem je superpozice mladšího ohniště z mladší doby římské. Dokud nebude nalezen spolehlivý datovací materiál, bude možné zařadit tuto

strukturu pouze rámcově do pravěku, staršího než mladší doba římská.

Filip Šrámek, AC VM Olomouc

Resumé:

Olomouc (Kataster Neředín, Bez. Olomouc), „Mýlina“. Jüngere Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)
„Na dvorském“. Pozdní doba římská (4. st.). Sídliště. Záchranný výzkum.

V květnu 2000 se v rámci budování dálnice R35 ve Slavoníně uskutečnil výzkum na stavbě odvodňovací strouhy podél stávajícího dálničního násypu. V rýze dlouhé asi 200 m a široké 3 m bylo prozkoumáno 22 sídlištních jam datovaných nálezy keramiky m.j. do pozdní doby římské (srov. kap. Středověk a novověk). Lokalita je situovaná na dně malého údolíčka, v nadmořské výšce 226-240 m, v jehož nejnižší části je možné předpokládat dnes již zaniklou vodoteč. Kromě hojně v ruce i na kruhu robené keramiky, pochází z jednoho germánského sídlištního objektu i oboustranný třívrstevní hřeben zdobený jednoduchou řezbou. Identifikace lokality v mapě MZ 1:10000, list 24-22-19, v souřadnicích Z s.č.:J s.č. – 225 mm:12 mm, 172 mm:7 mm.

Marek Kalábek, AC VM Olomouc

Resumé:

Olomouc (Kataster Slavonín, Bez. Olomouc), „Na dvorském“. Jüngere Römische Kaiserzeit (4. Jh.). Siedlung. Rettungsgrabung.

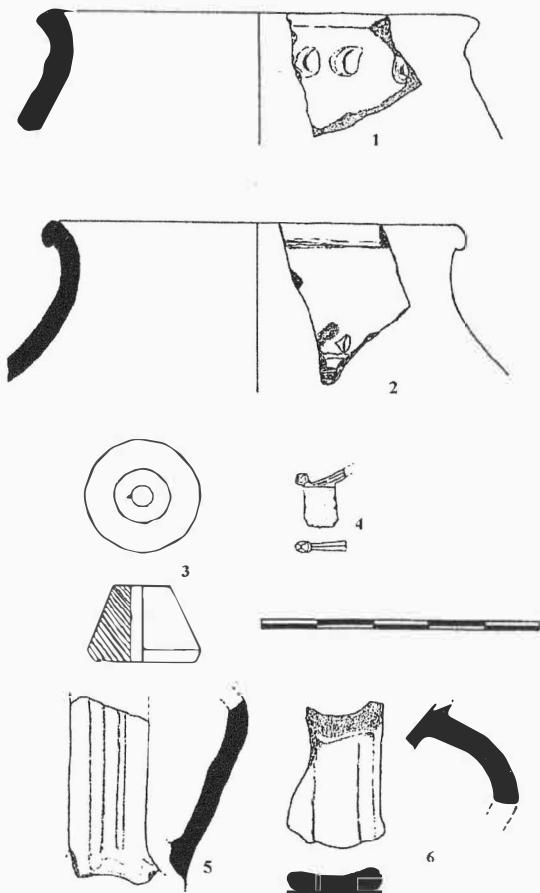
PŘEROV (okr. Přerov)
„Padélky v Černém“. Doba římská. Sídliště. Povrchový průzkum.

Na poli východně od Jižní Čtvrti a severně od obce Ujezdec byla několikaletým povrchovým průzkumem na nové lokalitě z doby římské našromážděna početná kolejce keramiky. Ta obsahuje zejména hrubou domácí keramiku zdobenou nehtovými vrypy (obr. 4:1, 2), mřížkováním, obroučkami, šikmými vrypy apod. Početně zastoupená je však rovněž jemná žluto-oranžová provinciální keramika (obr. 4:5, 6). Mezi zajímavé nálezy patří přeslen a zejména fragment spony s vysokým záchycovačem (obr. 4:3, 4). Sídliště se dá rámcové datovat do stupňů B2/C1, tzv. horizontu markomanských válek. Vzhledem k nečetnosti nálezů z doby římské tato lokalita výrazně přispívá k poznání osídlení okolí města Přerova v tomto období.

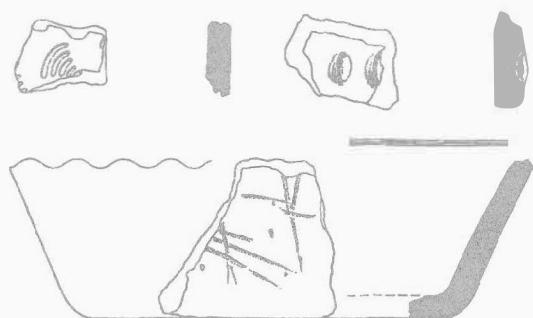
Zdeněk Schenk, FF MU Brno

Resumé:

Přerov (Bez. Přerov), „Padélky v Černém“. Römische Kaiserzeit. Siedlung. Terrainbegehung.

Obr. 4. Přerov, „Padélky v Černém“. 1, 2, 5, 6: výběr keramiky, 3: přeslen, 4: fragment spony.
Materialauswahl.

Obr. 5. Slatinky (okr. Olomouc), „Pod Silnicí“. Výběr keramiky z doby římské.
A selection of ceramic fragments belonging to the Roman period.

SLATINICE (okr. Olomouc)

„Pod Silnicí“. Pravěk, doba římská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Dne 17. 5. 2000 byly při náhodné prohlídce odkryvu, způsobeného zemními úpravami východního okolí nového fotbalového hřiště ve Slatinickách, nalezeny zlomky keramiky. Nové fotbalové hřiště bylo vybudováno nedaleko JV okraje obce, na mírném svahu sklánějícím se severním směrem od silnice ze Slatinice do Lutína k regulovanému korytu potoka Slatinky, v nadmořské výšce přibližně 227 m. Vlastní odkryv se rozkládal podél celého východního zámezí hřiště, v prostoru určeném na ZM 1:10000, listu 24-22-22 souřadnicemi 294-297 mm od Z s.č. a 260-267 mm od J s.č.

Získaný keramický materiál, který pocházel pravděpodobně z porušené kulturní vrstvy, neboť dno odkryvu bylo sterilní a nálezy byly roztroušeny rovnomořně po celém jeho povrchu, lze zařadit převážně do doby římské (obr. 5), několik zlomků však dokládá i pravěkou (doba bronzová?), středověkou a novověkou aktivitu. Podobnou kulturní vrstvu zachytily V. Dohnal v kanalizačním výkopu na protější straně Slatinky, v trati „Trávníky“, ale bez chronologicky blíže určitelných střepů (Dohnal 1975, 19). Nová lokalita z doby římské rozšiřuje nápadnou koncentraci germánských sídlišť v prostoru středního toku Slatinky (Slatinice - „Padélky“, Slatinice - „Trávníky“, Slatinice - „Zadní díly“; souhrnně s literaturou k jednotlivým nalezištěm Přichystal 1999).

Michal Přichystal, FF MU Brno

Literatura:

Dohnal, V. 1975: Terénní, badatelská a sbírkotvorná činnost Archeologického oddělení olomouckého muzea v letech 1971-1973. Zprávy VÚ v Olomouci 176, 15-30.

Přichystal, M. 1999: Pravěké a raně středověké osídlení Velkého Kosíře. Seminární práce na ÚAM FF MU Brno, Brno.

Summary:

A culture layer was found during field adjustment in the eastern part of the football ground at Slatinice. The author found ceramic fragments belonging above all to the Roman period (fig. 1), further generally to the Primeval Ages, Middle Ages and modern period.

SLATINKY (okr. Prostějov)

„Močílkы“. Doba římská, doba laténská. Sídliště. Záchranný výzkum.

V průběhu roku 2000 pokračovala zástavba známé archeologické lokality Močílkы, západně obce Slatinky, výstavbou tří rodinných